

УДК: 347.922:347.927

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-8\(14\)-427-438](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-8(14)-427-438)

Долинська Марія Степанівна доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри господарсько-правових дисциплін, Львівський державний університет внутрішніх справ, вул. Городоцька, 26, м. Львів, 79007, тел.: (032) 235-61-58, <https://orcid.org/0000-0003-0352-5470>

Забзалюк Дмитро Євгенович доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри загально-правових дисциплін, Львівський державний університет внутрішніх справ, вул. Городоцька, 26, м. Львів, 79007, тел.: (032) 258-63-25, <https://orcid.org/0000-0002-1041-0148>

ПРОЦЕСУАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ НАЯВНОСТІ РІШЕННЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ ЯК ПІДСТАВИ ЗАКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНІЙ СПРАВІ

Анотація. Досліджуються особливості застосування інституту закриття провадження у справі у випадку наявності рішення третейського суду, прийняте в межах його компетенції, щодо спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, зокрема, аналізуються умови, за сукупності яких допускається застосування норм цього інституту, звертається увага на існуючі прогалини правового регулювання цього питання та пропонуються шляхи їх подолання.

Обґрунтовано положення про те, що, незважаючи на самостійність третейського судочинства від системи судів загальної юрисдикції, рішення, прийняте третейським судом, має безпосередній вплив на провадження у державному суді, у тому випадку, якщо воно прийняте в межах його компетенції, між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, оскільки у цьому випадку суд загальної юрисдикції, відповідно до норм національного законодавства, в залежності від часових меж виявлення такої обставини зобов'язаний або відмовити у відкритті провадження у справі, або ж припинити провадження у справі, що перебуває на його розгляді без вирішення спору, постановивши ухвалу про закриття провадження.

Наголошено, що для відмови у відкритті чи закриття провадження у справі у зв'язку з наявністю рішення третейського суду, як такого, що прийняте по тотожному позову, недостатнім є лише співпадіння сторін, предмету та підстав позову, необхідним є також аби у позові, що був предметом розгляду у третейському суді, і по якому ухвалено рішення, і позов, що перебуває на

розгляді у суді загальної юрисдикції (або по якому вирішується питання про відкриття провадження у справі), був вибраний один і той же вид судового захисту (зміст позову).

Ключові слова: альтернативні способи вирішення спорів, правосуддя, третейське судочинство, цивільне судочинство, закриття провадження у справі, суд, судовий акт.

Dolynska Mariia Stepanivna Dr.hab. in Law, Professor, Head of the Department of Economic Law Disciplines, Lviv State University of Internal Affairs, Horodotska St., 26, Lviv, 79007, tel.: (032) 235-61-58, <https://orcid.org/0000-0003-0352-5470>

Zabzaliuk Dmytro Yevgenovich Dr.hab. in Law, Professor, Head of the Department of General Law Disciplines, Lviv State University of Internal Affairs, Horodotska St., 26, Lviv, 79007, tel.: (032) 258-63-25, <https://orcid.org/0000-0002-1041-0148>

PROCEDURAL AND LEGAL ASPECTS OF THE AVAILABILITY OF THE DECISION OF THE ARBITRATION COURT AS GROUNDS FOR CLOSING PROCEEDINGS IN A CIVIL CASE

Abstract. The peculiarities of the application of the institution of closing the proceedings in the case of the presence of a decision of the arbitration court, made within its competence, regarding the dispute between the same parties, on the same subject and on the same grounds, are investigated. In particular, the conditions under which the application of the norms of this institute, attention is drawn to existing gaps in the legal regulation of this issue and ways to overcome them are proposed.

The proposition that despite the isolation of arbitration court from the courts of general jurisdiction, the decision taken by the arbitration court has a direct impact on the proceedings in state court, in that case, if it is taken within its jurisdiction, between the same parties on the same subject and the same reason, because in this case the court of general jurisdiction, in accordance with national law, depending on the timing of detection of such circumstances must either refuse to initiate proceedings or discontinue the proceedings, which has been before it without dispute, holding the ruling to close the proceedings.

However, to refuse to open or close the proceedings in connection with the presence of arbitration awards, such as that adopted by identical claim, the sole match of parties, subject matter and cause of action is not enough for the court to close the proceedings in connection of arbitration awards existence, as such that adopted by identical lawsuit, the match of lawsuits' content (type of remedy

requested by the plaintiff) in the lawsuit that was the subject of the arbitrary, and by which a decision, and the lawsuit that is pending in a court of general jurisdiction is necessary as well.

Keywords: alternative dispute resolution methods, justice, arbitration, civil proceedings, cessation of civil proceedings, court, judicial act.

Постановка проблеми. Однією з ознак розвинутого демократичного суспільства є наявність можливості вирішення спорів не лише за допомогою системи державних судів, основним завданням котрих є захист порушених, невизнаних чи оспорюваних прав, свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб, але й за допомогою альтернативних цій системі способів розв'язання приватно-правових конфліктів, одним із яких і є третейський розгляд справи [1, с. 57]. Правовим підґрунтям закріплення цього альтернативного способу вирішення спору послужило закріплення у ст. 55 Конституції України положення, яке гарантує кожному будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права та свободи від порушень та протиправних посягань. І хоча Конституційний Суд України, визначаючи статус третейського суду у системі захисту суб'єктивних прав, свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб, у своєму рішенні від 10.01.2008 №1-рп/2008 зазначив, що третейські суди є недержавними, незалежними органами захисту майнових і немайнових прав та охоронюваних законом інтересів фізичних та/або юридичних осіб у сфері цивільних і господарських правовідносин, які не здійснюють правосуддя, їх рішення не є актами правосуддя, а самі вони не входять до системи судів загальної юрисдикції [2]. Та, не зважаючи на таку «самостійність» третейських судів, третейське судочинство перебуває у тісній взаємодії із судами загальної юрисдикції, що проявляється, по-перше, у необхідності отримання рішення державного суду про видачу виконавчого документа для примусового виконання рішення третейського суду (тут можна сказати навіть про певну залежність, підпорядкованість рішень третейських судів державним судам), а, по-друге, у правових наслідках рішення третейського суду, прийнятого з приводу спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, що і справа, провадження у якій відкрито в суді загальної юрисдикції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз юридичної літератури свідчить про те, процесуально-правове значення рішення третейського суду у цивільному судочинстві науковцями аналізувались досить загально та поверхнево, не вдаючись до аналізу дискусійних питань та залишаючи поза увагою вирішення законодавчих прогалин у регулюванні цього питання.

Метою статті є дослідження процесуальних особливостей застосування інституту закриття провадження у справі у випадку наявності рішення

третейського суду, прийняте в межах його компетенції, щодо спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, висвітлення прогалини правового регулювання цього питання та формулювання пропозицій щодо їх усунення.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до цивільного процесуального законодавства, якщо під час розгляду і вирішення цивільної справи судом загальної юрисдикції буде виявлено, що спір між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав вже був предметом розгляду третейського суду і такий розгляд завершився ухваленням рішенням по суті заявлених вимог, то, за загальним правилом, повторний розгляд тієї ж справи не допускається не лише у тому ж чи іншому третейському суді, але й у суді загальної юрисдикції.

Дію в цивільному судочинстві припису про неможливість повторного розгляду тотожної справи у суді загальної юрисдикції після її розгляду і вирішення в третейському суді науковці пояснювали тим, що рішення третейського суду по своїй суті є такими ж, як і рішення судів загальної юрисдикції, як і останні вони можуть бути виконані в примусовому порядку на основі виконавчого листа, хоча і виданого державним, а не третейським судом [3, с. 34]. А тому рішення третейських судів, як і рішення судів загальної юрисдикції, набираючи законної сили, набувають такої властивості як виключність, яка і перешкоджає повторному розгляду тотожної вимоги в суді, зокрема, і в державному [4, с. 200–201].

Слід зазначити, що, відповідно до Цивільного процесуального кодексу України (надалі – ЦПК України), неможливість повторного розгляду тотожної справи судом загальної юрисдикції після її розгляду і вирішення третейським судом виражається у двох формах: у формі постановлення ухвали про відмову у відкритті провадження у справі (п. 4 ч. 1 ст. 186 ЦПК України) або ж у формі закриття провадження у справі (п. 6 ч. 1 ст. 255 ЦПК України) [5]. Відмінність між цими двома формами полягає лише у часових межах встановлення судом загальної юрисдикції факту наявності рішення третейського суду по тотожному позову, оскільки наслідки у них спільні – неможливість повторного звернення із тотожною вимогою до суду загальної юрисдикції. Це означає, що відповідно до норм ЦПК України у випадку виявлення судом загальної юрисдикції рішення третейського суду, прийнятого щодо спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, що і заявлені у позовній заяві, поданій до державного суду, під час вирішення питання про відкриття провадження у цивільній справі, суд зобов'язаний відмовити у його відкритті (п. 4 ч. 1 ст. 186 ЦПК України), у випадку ж виявлення такого рішення вже після постановлення ухвали про відкриття провадження у справі – закінчити розгляд справи без вирішення спору по суті у формі закриття провадження у справі (п. 6 ч. 1 ст. 255 ЦПК України).

Як показує судова практика, найчастіше суд дізнається про наявність рішення третейського суду по тотожному позову саме після відкриття провадження у справі, це пов'язано з тим, що джерелом такої інформації є саме відповідач по справі, яка перебуває у провадженні державного суду, адже саме він найбільше заінтересований, аби двічі не проходити одну і ту ж процедуру. Цим і пояснюється той факт, що у відсотковому співвідношенні наявність рішення третейського суду по тотожному позову переважає у застосуванні її як підстави для закриття провадження у справі, а не відмови у відкритті провадження у справі (адже для того, аби відповідач повідомив суд про наявність такого рішення, відповідач сам має бути проінформований про наявність в провадженні суду загальної юрисдикції тотожної справи, а це стане можливим лише після постановлення судом ухвали про відкриття провадження у справі).

Застосування судом для закриття провадження у справі такої підстави як наявність рішення третейського суду, прийнятого в межах його компетенції, з приводу спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, за правилами українського цивільно-процесуального права, свідчить не лише про неправомірність виникнення процесу у зв'язку з відсутністю у позивача права на звернення до суду для розгляду та вирішення справи у цивільному судочинстві (як це би було у випадку відмови судом у відкритті провадження у справі з цієї підстави), але й про виправлення допущеної під час відкриття провадження у справі помилки суду.

У цивільному судочинстві для закриття провадження у справі недостатньо лише самого факту наявності рішення третейського суду, необхідно аби були наявні у сукупності усі передбачені п. 6 ч. 1 ст. 255 ЦПК України умови допустимості застосування цієї норми. А це, передусім, співпадіння у справі, по якій винесено третейське рішення, та цивільній справі, що перебуває у провадженні суду загальної юрисдикції, сторін, предмету і підстави звернення, та відповідність прийнятого рішення третейським судом його компетенції [4, с. 201–202].

Що стосується першої умови, то тут слід зазначити, що суд може закрити провадження у справі з підстави, передбаченої п. 6 ч. 1 ст. 255 ЦПК України, лише у тому випадку, коли він не матиме сумнівів у тому, що третейським судом прийнято рішення з приводу спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, що і у справі, яка перебуває у його провадженні. Зміна хоча б одного з цих трьох елементів тотожності унеможливорює застосування п. 6 ч. 1 ст. 255 ЦПК України, а, отже, і закриття провадження у справі.

Слід визнати слушним зауваження, висловлене вченими, що хоча законодавцем під час формулювання зазначеної підстави закриття

провадження у справі прив'язка сторін, предмету та підстав робиться до спору, однак слід пам'ятати, що ці елементи (предмет, підстави вимоги та сторони) є засобом індивідуалізації позову, а не спору [4, с. 203].

У науковій літературі під предметом позову прийнято розуміти конкретну матеріальну-правову вимогу, висловлену заінтересованою особою (позивачем) до відповідача, стосовно якої суд повинен ухвалити рішення, а під підставою позову – фактичні обставини справи, якими позивач обґрунтовує свої вимоги [6, с. 142–143].

Аби суд допустив закриття провадження у справі у зв'язку з наявністю рішення третейського суду по тотожному позову, необхідно, аби тотожність між позовом, який був предметом розгляду в третейському суді, і позовом, що розглядається в суді загальної юрисдикції, зберігалась не лише щодо предмета та підстав, але й щодо сторін таких позовів. Адже у випадку зміни суб'єктного складу сторін не можна вже говорити про збереження тотожності самих позовів.

Однак за правилами українського цивільного судочинства у певних випадках тотожність позовів зберігається навіть тоді, коли фактичний суб'єктний склад учасників спору змінився. Так, зокрема, тотожність за суб'єктним складом зберігається у випадку правонаступництва [7, с. 424], оскільки правонаступник замінює правопопередника і всі процесуальні дії, вчинені правопопередником, для нього є обов'язковими; при зверненні до суду прокурора, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб за захистом прав, свобод та інтересів інших осіб, якщо вже є рішення за вимогою самого суб'єкта спірного правовідношення [6, с. 170] тощо.

На наш погляд, аби суд закриття провадження у справі у зв'язку з наявністю рішення третейського суду, як такого, що прийняте по тотожному позову, недостатньо лише самого збігу сторін, предмету та підстав позову, необхідним є також, аби у позові, що був предметом розгляду у третейському суді, і по якому ухвалено рішення, і позові, що перебуває на розгляді у суді загальної юрисдикції, співпав також і зміст позовів (вид судового захисту, про який просить позивач). Адже, як слушно зазначає Р. Гаврік, лише одночасне співпадіння (тотожність) елементів позову (змісту, підстави та предмета позову) означатиме тотожність усього позову і, відповідно, – неможливість його повторного пред'явлення [8, с. 80].

Виходячи із буквального тлумачення п. 6 ч. 1 ст. 255 ЦПК України, суд може допустити закриття провадження у справі з цієї підстави не просто за наявності рішення третейського суду, прийнятого з приводу спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, а лише коли таке рішення буде прийняте третейським судом у межах його компетенції. А

відповідь на питання про наявність чи відсутність компетенції у третейського суду для розгляду конкретної справи суд загальної юрисдикції може дати лише дослідивши умови третейської угоди [4, с. 204–205].

Слід зазначити, що в приписі п. 5 ч. 1 ст. 255 ЦПК України простежується певний двоякий контроль компетенції третейського суду на розгляд конкретної справи, оскільки, відповідно до ч. 1 ст. 27 Закону України «Про третейські суди», третейський суд, з додержанням вимог цього Закону, самостійно вирішує питання про наявність або відсутність у нього компетенції для розгляду конкретної справи. А це означає, що первинний контроль за дотриманням компетенції третейського суду щодо розгляду конкретної справи здійснює сам третейський суд, адже, якщо третейський суд дійде висновку щодо неможливості розгляду ним конкретного спору внаслідок відсутності у нього компетенції, він зобов'язаний припинити розгляд справи, постановивши про це відповідну ухвалу (абзац 5, 6 ст. 27 Закону України «Про третейські суди») [9].

Як ми уже зазначали, за загальним правилом, у випадку ухвалення третейським судом рішення та набрання ним законної сили (до речі, сам Закон України «Про третейські суди» визначає момент, з якого рішення третейського суду набуває законної сили, у науковій же літературі відстоюють позицію, що таким моментом є його проголошення, якщо пізніший строк не встановлено регламентом суду або угодою сторін [10, с. 204]), особа не може повторно звернутись із тотожним позовом до суду загальної юрисдикції. Однак п. 5 ч. 1 ст. 255 ЦПК України із цього правила передбачає два винятки. Так, незважаючи на наявність рішення третейського суду по тотожному позову, звернення для вирішення спору у судовому порядку можливе, по-перше, у випадку, коли суд відмовив у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду, або, по-друге, суд скасував рішення третейського суду і розгляд справи в тому самому третейському суді виявився неможливим [5].

Що стосується першого винятку, то процедура видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду, врегульована як нормами самого Закону України «Про третейські суди» (ст. 56) [9], так і нормами ЦПК України, зокрема, главою 4 розділу IX ЦПК України (ст. 483–487 ЦПК України) [5].

Так, згідно зі ст. 56 Закону України «Про третейські суди», заява про видачу виконавчого документа може бути подана до компетентного суду протягом трьох років з дня прийняття рішення третейським судом. Така заява підлягає розгляду компетентним судом протягом 15 днів з дня її надходження до суду. Про час та місце розгляду заяви повідомляються сторони, проте неявка сторін чи однієї із сторін не є перешкодою для судового розгляду заяви [9].

При розгляді заяви про видачу виконавчого документа компетентний суд повинен витребувати справу з постійно діючого третейського суду, в якому зберігається справа, яка має бути направлена до компетентного суду протягом п'яти днів від дня надходження вимоги. У такому випадку строк вирішення заяви про видачу виконавчого документа продовжується до одного місяця.

Відповідно до ст. 486 ЦПК України та абзацу 6 ст. 56 Закону України «Про третейські суди» суд відмовляє в задоволенні заяви про видачу виконавчого документа, якщо: 1) на день прийняття рішення за заявою про видачу виконавчого документа рішення третейського суду скасовано компетентним судом; 2) справа, по якій прийнято рішення третейського суду, не підвідомча третейському суду відповідно до закону; 3) пропущено встановлений цією статтею строк для звернення за видачею виконавчого документа, а причини його пропуску не визнані судом поважними; 4) рішення третейського суду прийнято у спорі, не передбаченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням третейського суду вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди; 5) третейська угода визнана недійсною компетентним судом; 6) склад третейського суду, яким прийнято рішення, не відповідав вимогам статей Закону України «Про третейські суди»; 7) рішення третейського суду містить способи захисту прав та охоронюваних інтересів, які не передбачені законами України; 8) постійно діючий третейський суд не надав на вимогу компетентного суду відповідну справу; 9) третейський суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не брали участь у справі [5; 9].

Ухвала суду про відмову у видачі виконавчого документа, якщо вона не була оскаржена в апеляційному порядку, набирає законної сили після закінчення строку на апеляційне оскарження. У разі подання апеляції ухвала компетентного суду набирає законної сили після розгляду справи судом апеляційної інстанції.

Сторони мають право протягом 15 днів після винесення компетентним судом ухвали про відмову у видачі виконавчого документа оскаржити цю ухвалу в апеляційному порядку. Після набрання законної сили ухвалою про відмову у видачі виконавчого документа спір між сторонами може бути вирішений компетентним судом у загальному порядку [9].

Що стосується другого винятку – суд скасував рішення третейського суду і розгляд справи в тому самому третейському суді виявився неможливим, то тут слід зазначити таке. Відповідно до положень ч. 6 ст. 457 ЦПК України за наслідками розгляду заяви про скасування рішення третейського суду суд

має право або постановити ухвалу про відмову у задоволенні заяви і залишення рішення третейського суду без змін, або ж – про повне або часткове скасування рішення третейського суду [5].

Що стосується процедури оскарження та скасування рішення третейського суду, то вона врегульована як нормами самого Закону України «Про третейські суди» (ст. 51), так і нормами ЦПК України, зокрема розділу VIII ЦПК України (ст. 454–461 ЦПК України).

Так, відповідно до ст. 454 ЦПК України та ст. 51 Закону України «Про третейські суди», заяву про скасування рішення третейського суду може бути подано до компетентного суду (апеляційного суду за місцем розгляду справи третейським судом) сторонами, третіми особами протягом трьох місяців з дня прийняття рішення третейським судом, а особами, які не брали участь у справі, у разі якщо третейський суд вирішив питання про їх права і обов'язки, – протягом трьох місяців з дня, коли вони дізналися або повинні були дізнатися про прийняття рішення третейського суду [5; 9].

Рішення третейського суду може бути оскаржене та скасоване лише з таких підстав:

1) справа, по якій прийнято рішення третейського суду, не підвідомча третейському суду відповідно до Закону України «Про третейські суди»;

2) рішення третейського суду прийнято у спорі, не передбаченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням третейського суду вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди;

3) третейську угоду визнано недійсною компетентним судом;

4) склад третейського суду, яким прийнято рішення, не відповідав вимогам Закону України «Про третейські суди»;

5) третейський суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не брали участь у справі (ч. 2 ст. 458 ЦПК України та абз. 3 ст. 51 Закону України «Про третейські суди») [5; 9].

Скасування судом рішення третейського суду не позбавляє сторони права повторно звернутися до третейського суду, крім випадків, передбачених законом (ч. 3 ст. 458 ЦПК України) [5]. А Закон України «Про третейські суди» зазначає, що після скасування рішення третейського суду спір не підлягає подальшому розгляду в третейських судах лише у разі, якщо таке скасування відбулось: 1) внаслідок визнання компетентним судом недійсною третейської угоди; 2) через те, що рішення прийнято у спорі, який не передбачений третейською угодою, чи цим рішенням вирішені питання, що виходять за межі третейської угоди; або 3) рішення прийнято у справі, не підвідомчій третейському суду (абз. 6 ст. 51 Закону України «Про третейські суди») [9].

Таким чином, відповідно до положень Закону України «Про третейські суди», у випадку повного чи часткового скасування рішення третейського суду, заінтересована особа має можливість повторно звернутись до третейського суду із тією ж вимогою, але виключно у тих випадках, коли рішення третейського суду за попередньою її позовною заявою було скасовано судом загальної юрисдикції з підстав: склад третейського суду, яким прийнято рішення, не відповідав вимогам Закону України «Про третейські суди» або третейський суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не брали участь у справі

Висновки. Незважаючи на самостійність третейського судочинства від системи судів загальної юрисдикції, рішення, прийняте третейським судом, має безпосередній вплив на провадження у державному суді, у тому випадку, якщо воно прийняте в межах його компетенції, між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, оскільки у цьому випадку суд загальної юрисдикції, відповідно до норм національного законодавства, в залежності від часових меж виявлення такої обставини зобов'язаний або відмовити у відкритті провадження у справі, або ж припинити провадження у справі, що перебуває на його розгляді без вирішення спору, постановивши ухвалу про закриття провадження.

Однак, для відмови у відкритті чи закриття провадження у справі у зв'язку з наявністю рішення третейського суду, як такого, що прийняте по тотожному позову, недостатнім є лише співпадіння сторін, предмету та підстав позову, необхідним є також аби у позові, що був предметом розгляду у третейському суді, і по якому ухвалено рішення, і позов, що перебуває на розгляді у суді загальної юрисдикції (або по якому вирішується питання про відкриття провадження у справі), був вибраний один і той же вид судового захисту (зміст позову).

Література:

1. Воробель У. Договір про передачу спору на вирішення до третейського суду як підстава залишення заяви без розгляду. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 5. С. 57–61.
2. Рішення Конституційного Суду України від 10 січня 2008 року № 1-рн/2008 у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзаців сьомого, одинадцятого статті 2, статті 3, пункту 9 статті 4 та розділу VIII «Третейське самоврядування» Закону України «Про третейські суди» (справа про завдання третейського суду). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-08#Text> (дата звернення: 01.08.2023).
3. Пушкар Є. До питання про закриття провадження в цивільних справах. *Радянське право*. 1968. № 2. С. 31–35.
4. Vorobel U. Legal procedural significance of arbitration awards in civil proceedings of Ukraine. *Review of Comparative Law*. 2013. Vol. 18. P. 199–209.

5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 01.08.2023).
6. Сенік С. В., Лемик Р. Я. Цивільне процесуальне право: навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 424 с.
7. Позовне провадження : монографія / В. В. Комаров, Д. Д. Луспенник, П. І. Радченко та ін.; за ред. В. В. Комарова. Х. : Право, 2011. 522 с.
8. Гаврік Р. Виключність як властивість рішення суду в цивільній справі, що набрало законної сили. *Юридична Україна*. 2010. № 6. С. 74–81.
9. Про третейські суди : Закон України від 11 травня 2004 року № 1701-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text> (дата звернення: 01.08.2023).
10. Закон України «Про третейські суди»: Науково-практичний коментар / П. В. Куфтиреєв, В. І. Нагнибіда, Р. О. Стефанчук та ін.; за заг. ред. Ю. В. Білоусова та В. П. Куфтиреєва. К.: Правова єдність, 2008. 432 с.

References:

1. Vorobel, U. (2011). Dohovir pro peredachu sporu na vyrishennia do treteiskoho sudu yak pidstava zalysnennia zaiavy bez rozghliadu [Agreement on the transfer of the dispute for resolution to the arbitration court as a basis for leaving the application without consideration]. *Pidprijemnytstvo, hospodarstvo i pravo – Entrepreneurship, Economy and Law*, 5, 57–61 [in Ukrainian].
2. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy vid 10 sichnia 2008 roku № 1-rn/2008 u spravi za konstytutsiinym podanniam 51 narodnoho deputata Ukrainy shchodo vidpovidnosti Konstytutsii Ukrainy (konstytutsiinosti) polozhen abzatsiv somoho, odyadtsiatoho statti 2, statti 3, punktu 9 statti 4 ta rozdil VIII «Treteiske samovriaduvannia» Zakonu Ukrainy «Pro treteiski sudy» (sprava pro zavdannia treteiskoho sudu) [Decision of the Constitutional Court of Ukraine dated January 10, 2008 No. 1-rn/2008 in the case of the constitutional petition of 51 people's deputies of Ukraine regarding the conformity of the Constitution of Ukraine (constitutionality) with the provisions of the seventh and eleventh paragraphs of Article 2, Article 3, Clause 9 of Article 4 and Chapter VIII " Arbitral Self-Government" of the Law of Ukraine "On Arbitration Courts" (the case on the tasks of the arbitration court)]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-08#Text> [in Ukrainian].
3. Pushkar, Ye. (1968). Do pytannia pro zakryttia provadzhennia v tsyvilnykh spravakh [Regarding the issue of closing proceedings in civil cases]. *Radianske pravo – Soviet law*, 2, 31–35 [in Ukrainian].
4. Vorobel, U. (2013). Legal procedural significance of arbitration awards in civil proceedings of Ukraine. *Review of Comparative Law*, Vol. 18, 199–209 [in English].
5. Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 18 bereznia 2004 r. № 1618-IV [Civil Procedure Code of Ukraine from March 18, 2004 No. 1618-IV] (n.d.). [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> [in Ukrainian].
6. Senyk, S.V., Lemyk, R.Ya. (2010). Tsyvilne protsesualne pravo : navchalnyi posibnyk [Civil procedural law: a study guide]. Lviv: Vydavnychiy tsentr LNU imeni Ivana Franka, 2010 [in Ukrainian].
7. Komarov, V.V., Luspenyk, D.D., Radchenko, P.I. (2011). Pozovne provadzhennia: monohrafiia [Claim proceedings: monograph]. V.V. Komarov (Ed.). Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
8. Havrik, R. (2010). Vykliuchnist yak vlastyvist rishennia sudu v tsyvilnii spravi, shcho nabralo zakonnoi syly [Exclusivity as a property of a court decision in a civil case that has entered into force]. *Yurydychna Ukraina – Legal Ukraine*, 6, 74–81 [in Ukrainian].

9. Pro treteiski sudy: Zakon Ukrainy vid 11 travnia 2004 roku № 1701-IV [About arbitration courts: Law of Ukraine from May 3, 2004 No. 1701-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text> [in Ukrainian].

10. Kufyriev, P.V., Nahnybida, V.I., Stefanchuk, R.O. (2008). Zakon Ukrainy «Pro treteiski sudy» [Law of Ukraine "On Arbitration Courts": Scientific and practical commentary]. Yu.V. Bilousov, V.P. Kufyriev (Ed.). K. : Pravova yednist [in Ukrainian].